

عنوان مقاله:

پهنبندی توان اکولوژیکی جهت توسعه شهری - خدماتی با استفاده از روش تطبیقی AHP و TOPSIS فازی (مطالعه موردی: حوضه آبخیز سالند دزفول)

محل انتشار:

یازدهمین همایش ملی ارزیابی اثرات محیط زیستی (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

محبوبه خجسته - دانش آموخته کارشناسی ارشد علوم محیط زیست، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات خوزستان

سحر رضایان - استادیار گروه محیط زیست، دانشکده علوم پایه، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود

سید علی جوزی - دانشیار گروه محیط زیست، دانشکده فنی مهندسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال

خلاصه مقاله:

بهره برداری بهینه و اصولی از منابع طبیعی سرزمین براساس توان اکولوژیکی آن، نقش مهمی در مدیریت محیط در راستای توسعه پایدار دارد. به منظور تعیین کاربری بهینه و مدیریت صحیح محیط زیست، فرآیند تعیین توان اکولوژیکی در حوضه آبخیز سالند جهت توسعه شهری - خدماتی با استفاده از سامانه اطلاعات جغرافیایی انجام شد. حوضه مورد مطالعه در شمال استان خوزستان و از توابع شهرستان دزفول بخش سردشت به شمار می رود. بدین منظور ابتدا با استفاده از پرسشنامه دلفی معیارها و مولفه های منابع اکولوژیکی و اقتصادی - اجتماعی منطقه شناسایی و از طریق پرسشنامه چانگ، وزن دهی و نمره دهی معیارهای پارامتریک جهت تجزیه و تحلیل و بکارگیری متدهای AHP و TOPSIS فازی اعمال و تحلیل های فضایی و مکانی در سامانه اطلاعات جغرافیایی انجام و پتانسیل منطقه جهت توسعه شهری - خدماتی تعیین گردید. نتایج این مطالعه نشان داد که در پهنه بندی با استفاده از روش AHP به ترتیب زیرمعیارهای آب و عوامل اجتماعی با 21/1 درصد و همچنین گسل با 12/7 درصد دارای بیشترین درجه اهمیت و زیر معیارهای تنوع تراکم پوشش گیاهی و گونه های جانوری با 2 و 2/1 درصد دارای کمترین درجه اهمیت می باشند. در بررسی نقشه نهایی حاصله از کاربری توسعه شهری خدماتی در منطقه سالند مساحتی معادل 808 هکتار از کل عرصه منطقه سالند مناسب، مساحتی برابر با 4533 هکتار منطقه متوسط و همچنین مساحتی برابر با 9866 هکتار در منطقه نامناسب استقرار توسعه شهری خدماتی تشخیص داده شد. در روش TOPSIS نیز با توجه به رقم 75/97 درصدی شاخص شباهت در پهنه ارتفاعی (0- 500) مناسب ترین و برترین مکان جهت توسعه و گسترش کاربری توسعه شهری، خدماتی در منطقه سالند می باشد. نتایج حاصل از دو روش TOPSIS و AHP تقریباً مشابه می باشد. به جز تفاوت در محدوده پهنه ارتفاعی 800-2000 که در روش TOPSIS کاملاً نامناسب شناخته شد ولی در روش AHP بخش اعظم این پهنه ارتفاعی در محدوده متوسط قرار گرفته است.

کلمات کلیدی:

ارزیابی توان اکولوژیکی، پهنه بندی، روش AHP فازی، روش TOPSIS فازی، توسعه شهری خدماتی، حوضه آبخیز سالند دزفول

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/334059>

